

Školské kolo Geografickej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

51. ročník, školský rok 2022/2023

Písomný test pre kategóriu G – ZŠ (5. ročník)

1. **Alkoss helyes párokat:** a híresség nevéhez rendeld a rá jellemző tulajdonságot.

A pár kialakítása után a kapcsolat kék színűre vált, és válasz csak ezután kerül beszámításra.

1. Roald Amundsen	_____ meghódította a Déli-sarkot
2. Edmund Hillary	_____ misszionárius, kiterjedt területeket fedezett fel Afrikában
3. David Livingstone	_____ nyugati irányban akart hajóval eljutni Indiába
4. Kolumbusz Kristóf	_____ megmászta a világ legmagasabb csúcsát
5. Magellán Ferdinánd	_____ róla nevezték el az egyik világrészt
6. Amerigo Vespucci	_____ expedíciója körbe hajózta a világot

2. A 19. és a 20. század fordulójának ismert személyisége **Milan Rastislav Štefánik**, akit jeles szlovák utazóként is jellemezhetünk. Döntsd el, hogy az alábbi, róla szóló állítások közül melyek igazak!

a) A mai Szlovákia területén született.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

b) A csendes-óceáni Tahiti szigetén megfigyelte a Halley-üstökös Naprendszeren történő átrepülését.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

c) Útjai során járt Afrikában, Ázsiában és Amerikában.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

d) A történelmi Magyarország honismeretének megalkotójaként tartják őt számon.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

3. Döntsd el, igazak-e az alábbi állítások!

a) A Baktérítő fontos délkör.

a)	b)
IGEN	NEM

b) Dél-Amerikában a december téli hónap, csakúgy, mint nálunk.

a)	b)
IGEN	NEM

c) Dél-Amerika az északi és a déli féltekén is megtalálható.

a)	b)
IGEN	NEM

d) Amikor nálunk nyár van, Dél-Afrikában tél.

a)	b)
IGEN	NEM

e) A Föld a saját tengelye körül nyugat-keleti irányban forog.

a)	b)
IGEN	NEM

f) 2022. szeptember 23-án a Föld minden pontján a nappal és az éjszaka hossza megegyezett.

a)	b)
IGEN	NEM

g) Szlovákia területén a leghosszabb nappal és a legrövidebb éjszaka júniusban van.

a)	b)
IGEN	NEM

h) Az Egyenlítő a földgömböt nyugati és keleti féltékére osztja.

a)	b)
IGEN	NEM

i) Szlovákiában augusztusban az összes nappal hosszabb, mint az éjszaka.

a)	b)
IGEN	NEM

j) A Jupiter bolygónak több, mint 40 holdja van.

a)	b)
IGEN	NEM

4. **Hasonlíts!** Válaszd ki helyesen a < vagy > vagy = jelet!

a) A Föld Nap körüli pályájának hossza. = / < / > A Mars Nap körüli pályájának hossza.

b) A Jupiter hodjainak száma. < / > / = A Föld hodjainak száma.

c) Az Egyenlítő hossza. < / = / > Az Északi sarkkör hossza.

d) A napok száma 2022 februárjában. < / = / > A napok száma 2023 februárjában.

e) A Prágán áthaladó délkör hossza. > / < / = A Kassán (Košice) áthaladó délkör hossza.

f) Az éjszaka hossza Bratislava szilveszterkor. < / = / > Az éjszaka hossza Bratislava a félévi bizonyítványosztás napján.

5. **A pontozott vonalra válaszd ki a helyes választ!**

a) A Föld sugarának hossza az Egyenlítőn km.

a)	b)	c)	d)
8637	6378	3678	7863

b) A Jupiter a Naptól való távolság alapján sorrendben a(z) bolygó.

a)	b)	c)	d)
ötödik	negyedik	hatodik	hetedik

c) A Naprendszer legkisebb bolygója a

a)	b)	c)	d)
Merkúr	Plútó	Mars	Vénusz

d) A Hold a Földet megközelítőleg nap és 8 óra alatt járja körbe.

a)	b)	c)	d)
32	25	30	27

e) Egy nap alatt (24 óra) a tenger melléki területeken alkalommal van dagály.

a)	b)	c)
2	4	3

f) A Naprendszerben bolygó kisebb, mint a Föld.

a)	b)	c)
három	két	négy

g) A földfelszín legnagyobb kontinense

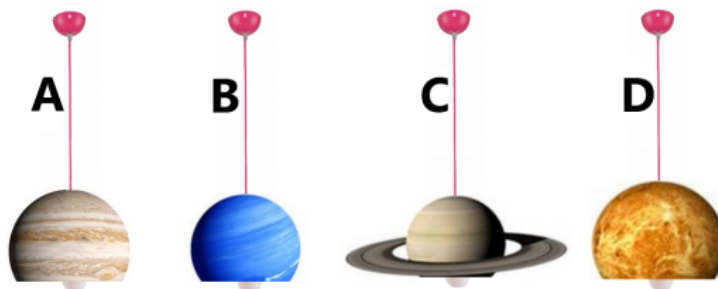
a)	b)	c)	d)
Afrika	Amerika	Ázsia	Eurázsia

h) Európa partjait a(z)óceán mossa.

a)	b)	c)
Csendes-	Atlanti-	Indiai-

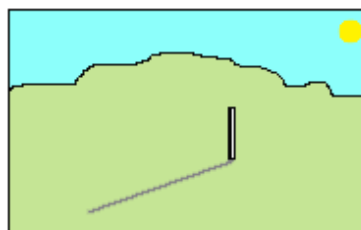
6. A lámpagyáros kedvenc hobija volt a csillagászat, és olyan csillárokat készített, amelyek a Naprendszer egyes bolygóira hasonlítanak. Hogy nevezte el őket? **Alkoss helyes párokat:** az ábrát jelző betűt párosítsd a helyes bolygóval.

A pár kialakítása után a kapcsolat kék színűre vált, és válasz csak ezután kerül beszámításra.

1.	A	_____ JUPITER
2.	B	_____ VÉNUSZ
3.	C	_____ NEPTUNUSZ
4.	D	_____ SZATURNUSZ

7. Az 5.A osztály tanulói gyakorlati házi feladatot kaptak földrajzból. **Szeptember 23-án** az ábrán látható módon egy botot kellett merőlegesen leszúrniuk a földbe. Ezután, 9:00 és 18:00 között minden órában meg kellett mérniük és feljegyezniük a bot által vetett árnyék hosszát. Az iskolában a tanító néni lediktált nekik néhány állítást, és a saját megfigyeléseik alapján meg kellett állapítaniuk, melyek igazak közülük. Mivel szeptember 23-án egész nap napos idő volt, a mérések sikerültek. Mik a helyes válaszok a tanító néni kérdéseire?

a) Az árnyék hossza 11:00-kor rövidebb volt, mint 9:00-kor.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

b) Az árnyék hossza 18:00-kor hosszabb volt, mint 9:00-kor.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

c) Az árnyék hossza délelőtt rövidült, délután meghosszabbodott.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

d) Délben a bot nem vetett árnyékot.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

A tanulók egy hónappal később, **október 23-án** ugyanazt a feladatot kapták. Ugyanazt a botot kellett beszúrniuk a földbe ugyanazon a helyen. Mit állapíthattak meg?

e) Az árnyék hossza 11:00-kor most is rövidebb volt, mint 9:00-kor.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

f) Az árnyék hossza 18:00-kor most is hosszabb volt, mint 9:00-kor.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

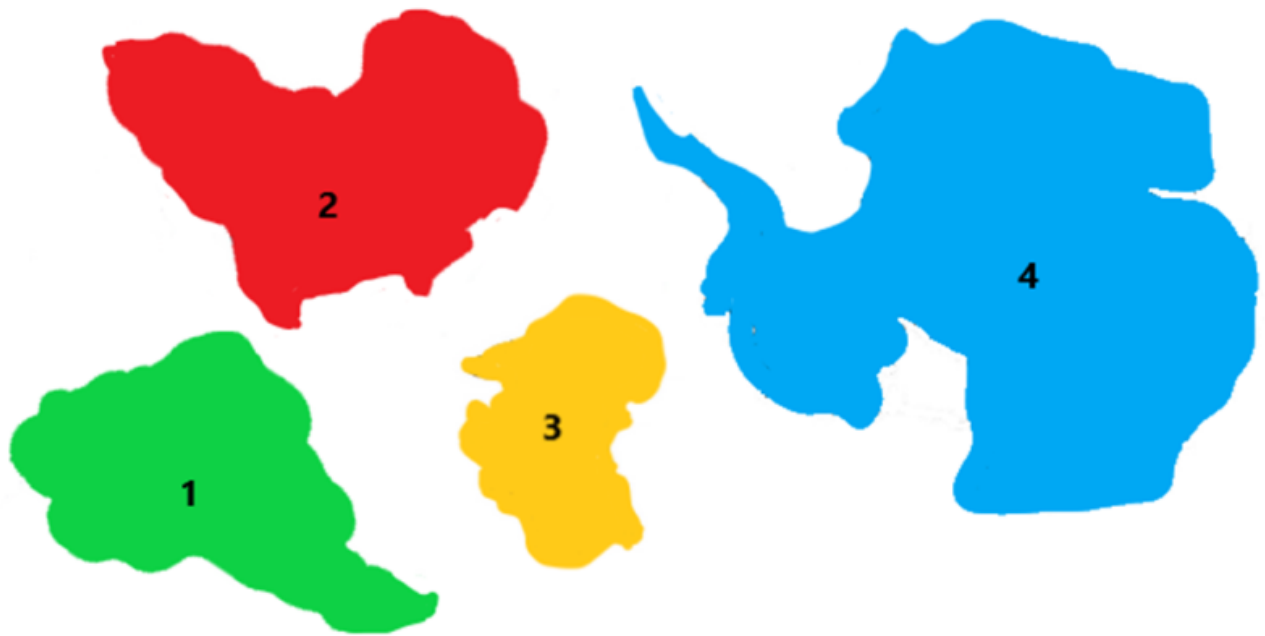
g) Az árnyék hossza délelőtt most is rövidült, délután pedig meghosszabbodott.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

h) A bot árnyéka 11:00-kor októberben rövidebb volt, mint 11:00-kor szeptemberben.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

8. Ádám az iskolában a kontinensekről tanult. Úgy gondolta, hogy az egyes kontinensek alakját jobban megjegyzi, ha színes papírból kivágja, és az íróasztala fölött található táblára kitűzi őket. 4 kontinenst sikerült kivágnia, még ha nem is tökéletesen. A tőle egy évvel idősebb nővére meglátta a kivágott alakzatokat, és elkezdte találgatni, melyik alakzat mit ábrázol. Mindet eltalálta. Találd el őket te is!

- 1 - Afrika / Ausztrália / Dél-Amerika / Antarktisz
- 2 - Antarktisz / Dél-Amerika / Ausztrália / Afrika
- 3 - Ausztrália / Afrika / Dél-Amerika / Antarktisz
- 4 - Ausztrália / Antarktisz / Dél-Amerika / Afrika

Melyik kontinenseket nem vágta ki Ádám?

a)	b)	c)
Európa és Ázsia	Észak-Amerika és Eurázsia	Észak-Amerika, Európa és Ázsia

9. A megfelelő betűcsoportok felhasználásával alkossd meg egyes földrajzi objektumok helyes megnevezését!

M Y T / E X / E D I K Ó I-öböl

F Ü / P Ö / T Ü L Ö P-szigetek

K A / B O / S U R N E Ó sziget

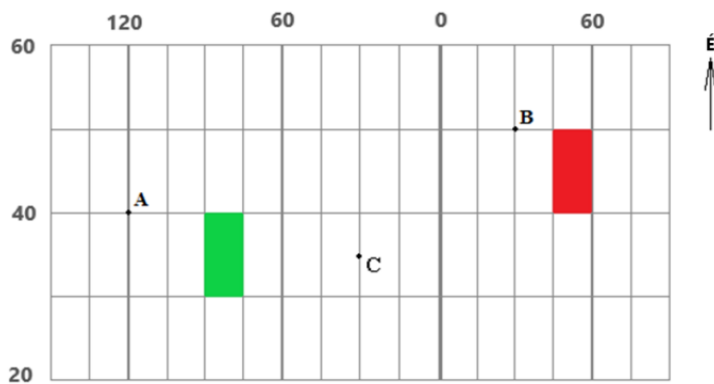
K A R P A T / I B / L O V -tenger

M A F / T A L / M A R I A N A-árok

10. Egészítsd ki a megfelelő fogalmakkal a következő állításokat.

- a) Minden délkör / szélességi kör áthalad az Antarktiszon.
- b) Minden délkör / szélességi kör egyenlő hosszúságú.
- c) Minden szélességi kör / délkör észak-déli irányultságú.
- d) Minden szélességi kör / délkör körvonalat alkot.

11. Az ábra a földrajzi háló egy részét ábrázolja, a számok a délköröket és a szélességi köröket jelölik. Válaszolj helyesen az alábbi kérdésekre:

a) Melyik féltekén fekszik az A pont?

a)	b)
északi	déli

b) Melyik féltekén fekszik az B pont?

a)	b)
keleti	nyugati

c) Melyik féltekén fekszik az C pont?

a)	b)
keleti	nyugati

d) Melyik térítőt tudnánk berajzolni az ábrába?

a)	b)
Ráktérítő	Baktérítő

e) A kijelölt A, B, C pontok közül melyek fekszenek a 35. szélességi körön?

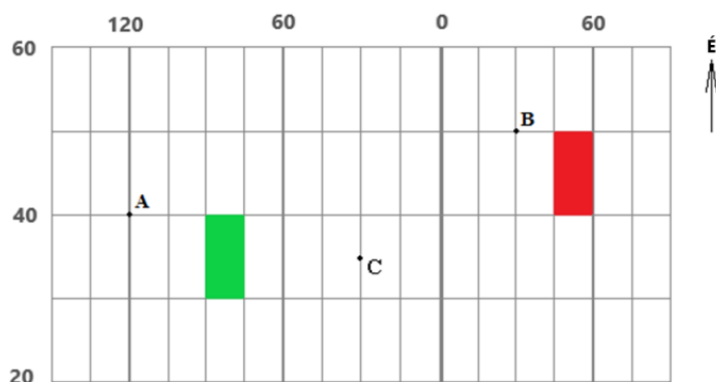
a)	b)	c)
csak a B	csak a C	egyik sem

f) A kijelölt A, B, C pontok közül melyek fekszenek a 30. délkörön?

a)	b)	c)	d)
csak a B	csak a C	B és C	egyik sem

g) A kijelölt A, B, C pontok közül melyek fekszenek mind a nyugati, mind a déli féltekén?

a)	b)	c)	d)
csak az A	csak a B	A és C	egyik sem

Egyet értesz az alábbi állításokkal?

h) Az A pont a C ponttól nyugatabbra található.

a)	b)
IGEN	NEM

i) A C pont az A ponttól délebbre található.

a)	b)
IGEN	NEM

j) A nyugati félteke 85. délkörén, ill. a 35. szélességi körön található hely a zöld mezőben található.

a)	b)
IGEN	NEM

k) A keleti félteke 35. délkörén, ill. a 45. szélességi körön található hely a piros mezőben található.

a)	b)
IGEN	NEM

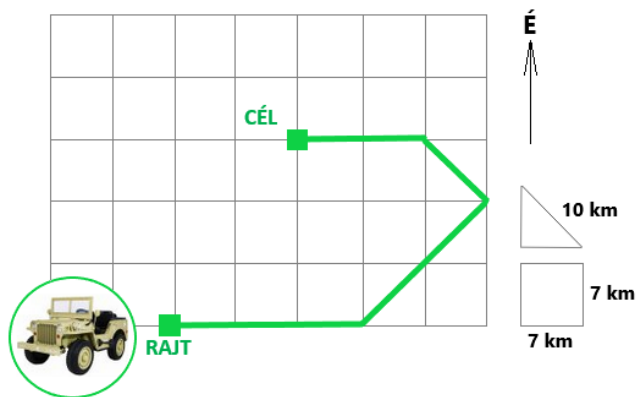
l) Ha az ábrába berajzolnánk Afrikát, a kontinensnek csak egy része férne bele.

a)	b)
IGEN	NEM

m) Az Egyenlítőtől a B és a C pontok azonos távolságra fekszenek.

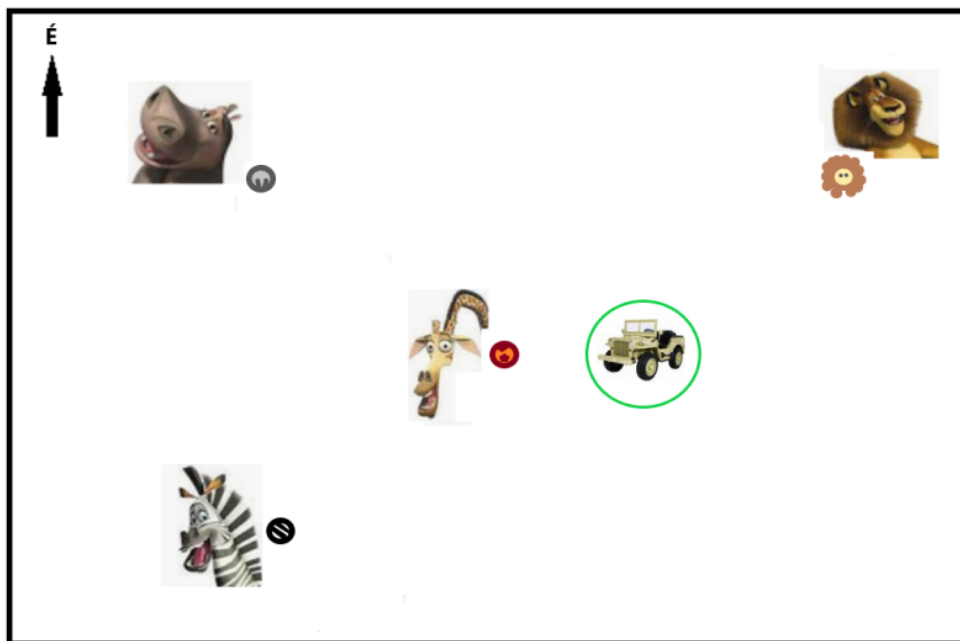
a)	b)
IGEN	NEM

12. A turisták terepjáróra szálltak, és kimentek az afrikai nemzeti parkba, hogy megfigyeljék az ott élő állatokat. Az alábbi térképvázlat az általuk megtett útvonalat jelöli. Milyen adatokat rögzített a terepjáró navigációja?

Nyugat / Dél / Kelet / Észak felé indultak, és 30 / 17 / 21 / 14 km-t tettek meg ebben az irányban.
 Ezután északkelet / északnyugat / délnyugat / délkelet felé fordultak, és megtettek 20 / 40 / 10 / 14 km-t.
 Útjukat folytatva 17 / 10 / 7 / 5 km-t haladtak északkelet / délkelet / északnyugat / délnyugat felé.
 Végül 20 / 10 / 28 / 14 km-t tettek meg kelet / észak / nyugat / dél felé, és megálltak.

13. Miután a turisták megálltak, körülnéztek.

Segíts nekik, melyik irányban kell nézniük távcsöveikkel, hogy megláthassák

a) **Alexet, az oroszlánt?**

a)	b)	c)	d)
ÉK	DK	ÉNY	DNY

b) **Melmant, a zsiráfot?**

a)	b)	c)	d)
É	D	NY	K

c) **Glóriát, a vízilovat?**

a)	b)	c)	d)
ÉK	DK	ÉNY	DNY

d) **Martyt, a zebrát?**

a)	b)	c)	d)
ÉK	DK	ÉNY	DNY

e) Milyen irányban kell elindulnia **Glóriának, a vízilónak** , hogy meglátogassa **Alexet, az oroszlánt** ?

a)	b)	c)	d)
K	É	NY	ÉNY

f) Milyen irányban kell elindulnia **Alexnek, az oroszlánnak** , hogy meglátogassa **Martyt, a zebrát** ?

a)	b)	c)	d)
DK	K	NY	DNY

g) Milyen irányban kell elindulnia **Melmannak, a zsiráfnek** , hogy meglátogassa **Martyt, a zebrát** ?

a)	b)	c)	d)
ÉK	DK	DNY	ÉNY

h) Melyik irányba nem mehet **Marty, a zebra**, ha nem akar találkozni a **turistákkal** ?

a)	b)	c)	d)
É	ÉK	NY	ÉNY

14. Adélka az iskolában a földrajz órán megtanulta, hogy milyen színeket alkalmaznak a térképek elkészítésénél. Elhatározta, hogy megrajzolja egy általa kitalált terület térképét, ahol azokat a színeket használja, amelyek az atlaszban is láthatók. **Alkoss helyes párokat: a színárnyalatokat párosítsd az objektumokkal Adélka kitalált országában!**

A pár kialakítása után a kapcsolat kék színűre vált, és válasz csak ezután kerül beszámításra.

1.

_____ tenger, melynek mélysége kisebb, mint 1000 m

2.

_____ alföld

3.

_____ hegység, melynek magassága kisebb, mint 5 000 m t. sz. f.

4.

_____ hegység, melynek magassága kisebb, mint 1500 m t. sz. f.

5.

_____ sivatag

6.

_____ tenger, melynek mélysége kisebb, mint 300 m

15. A FELADAT MEGOLDÁSÁNÁL HASZNÁLD A VILÁGATLASZT!

A világtaszban keresd meg **Izland szigetét a Jeges-tengerben**, például az Észak-Európát ábrázoló térképen. A térkép segítségével határozd meg, milyen földrajzi objektumokat jelölnek az alábbi megnevezések:

a) HEKLA - / / / / .

b) REYKJAVÍK - / / / / .

c) BLANDA - / / / / .

d) BJARGTANGAR - / / / / .

e) MÝVATN - / / / / .